

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32.
Amsterdam.

Orgaan van de
Sociaal-Democratische Partij (S. D. P.).
Verschijnt Woensdags en Zaterdags.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 65 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

De taak der Tribune.

Het middel waarmee de arbeiders hun zware taak, de verandering der kapitalistische in een socialistische wereld, vervullen, kan men in twee woorden samenvatten: Gedisciplineerde Organisatie en Zelfstandigheid.

Hun historische taak is zoo groot als nooit aan een klasse gesteld werd. Niet omdat de overgang van kapitalisme naar socialisme zelf zoo geweldig zou zijn: de machines en organisaties zijn voor een groot deel klaar, wachten slechts op onteigening. Maar omdat de arbeidersklasse bij den aanvang laag staat, zonder kennis is, geen middelen heeft, geen geld en geen wapens. In ons zelve, in ons eigen wezen ligt de moeilijkheid.

In het mooie boek van Mevrouw Holst kan men nalezen hoe speciaal de Nederlandsche arbeiders laag stonden, geestelijk, lichamelijk, zedelijk, toen ze aan die taak beginnen moesten.

Hoë ver is de Nederlandsche arbeidersklasse nu? Pas een klein stuk, een zeer klein stuk.

Gezien van het ideaal dat zij bereiken moet: volkomen organisatie en volkomen zelfstandigheid der massa, volkomen discipline en volkomen zelfstandigheid van het individu, heeft zij geen tiende, geen twintigste deel van haar weg achter zich.

De Nederlandsche arbeidersklasse valt, van ons standpunt uit gezien, in twee gedeelten.

Eén deel wil zelfstandigheid der massa, maar geen of te zwakke organisatie. De Syndikalist en Anarchisten.

Een ander deel wil organisatie maar heeft geen zelfstandigheid. De S. D. A. P. die van de liberalen, de Volksbond die van de Roomschen, de Prof. Christelijke vakvereniging die van de Protestante Christenen afhangen.

Deze laatste hangen ook van personen af. Kuyper, de Adviseur, Troelstra worden gevolgd,*) onzelfstandig. Ook de groote massa van het N. V. V. zijn niet politiek-sociaal geschoold.

En toch, zoolang niet de arbeidersmassa op zich zelf staat, politiek en in vakstrijd, en zoolang de massa, ieder lid van haar, het overgrootste deel van haar, niet zelf denkt en weet; zoolang de organisatie niet allen, het overgrootste deel, omvat; zoolang niet de twee schijnbare tegenstellingen: discipline en onafhankelijk denken vereenigd zijn, zoolang is er van overwinning geen spraak.

Inlichten, propageeren, leeren, argumenteeren en debatteeren, dit is het eenige wat wij, geholpen door de werkelijkheid, kunnen doen. Altijd opnieuw, altijd met de theorie en de nieuwe feiten van den dag. Gesteund op de aldoor voortschrijdende ontwikkeling.

Daarvoor is de S. D. P. in Nederland. Daarvoor is de Tribune.

Maar de Ontwikkeling maakt het ons niet extra-licht.

Want, terwijl wij niet ver genoeg zijn, terwijl de Nederlandsche arbeidersorganisaties zelfs voor haar gewone taak: de verkiezingen en den vakstrijd, niet zelfstandig en niet bewust staan, nadert nieuwe strijd van veel grooter omvang dan deze. De ontwikkeling wacht niet op ons.

*) Troelstra zegt terecht tegen v. d. Goes, dat de S. D. A. P. hem ook nu volgen zal. Het kost hem niet de minste moeite in en buiten de Kamer zoo te manoeuvreren, dat dit gebeurt.

De trust en de moderne patroonsbond wordt voor den gewonen strijd der vakverenigingen al dikwijls te machtig.

De duurte is haast onoverwinnelijk voor de arbeidersorganisaties.

Het Imperialisme dreigt met wereldoorlog, en legt onmetelijke nieuwe lasten op. Zal de arbeidersklasse oorlog voeren, zal zij die nieuwe lasten willen blijven dragen?

Aan alle kanten beginnen de arbeiders naar nieuwe middelen om te strijden uit te zien. Dat de arbeidersmassa's zelf zullen moeten handelen, tegen den Staat, velen zien dat die tijd snel nadert.

En dat, terwijl wij nog geen goede leiders, noch goede organisaties, noch zelfstandigheid der massa, noch geestelijke zelfstandigheid van den individueelen arbeider hebben. Terwijl dat alles nog maar in het begin van ontwikkeling is in Holland, dreigt reeds aan den horizon de strijd, dien alleen groote, goed gedisciplineerde massa's van zelfstandig denkende menschen kunnen voeren.

Waarlijk, de taak der S. D. P. is niet gemakkelijk.

Zij is tweeledig. Zij moet de organisatie en zelfstandigheid in den gewonen zin, voor den gewonen parlementairen en vakstrijd in Nederland brengen en volmaken; zij moet tegelijk de Nederlandsche arbeiders op den strijd van een, misschien nabij toekomst, voorbereiden.

De taak is moeilijk; maar zij is, als zoo dikwijls in de Arbeidersbeweging, hoe moeilijker, des te heerlijker.

Onze krachten wassen met het werk door de geschiedenis ons gegeven.

De Tribune, nu tweemaal verschijnend, is en zij daar het bewijs van. H. G.

Politiek en Polemie.

Stilstand in de sociale wetgeving. Dit is het resultaat van de verleden week te Bern gehouden internationale conferentie voor wettelijke arbeidersbescherming. Voor vrouwen en personen beneden 16 jaar is een maximale arbeidsdag van tien of eigenlijk tien en een half uur vastgesteld, met uitzonderingen voor overwerk, krachtens de wetten des lands. Waar de wet-Talma vrouwen en personen beneden 17 jaar (na 1915) in geen geval langer laat werken dan tien of, bij de acht-en-vijftig uren week, eigenlijk tien-en-een-half uur per dag, brengt dit dus voor Nederland hoegenaamd geen vooruitgang. En zoo is ook het verbod van nachtarbeid voor kinderen onder 14 jaar slechts een blijven bij het oude, waar te Bern namelijk het verbod van nachtarbeid voor personen tot het 16e jaar slechts in principe, dus nog met de noodige uitzonderings- en overgangsmaatregelen, aangenomen is.

Niet alleen stilstand, positieve reactie kenmerkt de tegenwoordige sociale politiek. Zoo is het karakteristiek, dat Duitschland, dat op een eerste dergelijke conferentie gestemd heeft vóór het verhoogen van de beschermde leeftijd (verbod van nachtarbeid) tot 18 jaar, thans tegen elke zoodanige verhooging stemde, zelfs tegen een verhooging tot 17 jaar! Het Duitsche imperialisme, in dezen trouwens voorbeeld voor alle kapitalistische landen, verhoogt de militaire lasten, en zet, in verband daarmee, de sociale wetgeving stil.

Geen wonder dan ook, dat de Zwitsersche minister Schulthess de heeren een „tot weerziens” toeriep, „ter voltooiing van het zoo gelukkig begonnen werk”, der reactie n.l. En de sluwe „socialistische” ministerialist Millerand zeide, dat men de menscheit gediend had, zonder de nationale belangen te schaden. De arbeiders zullen begrijpen, dat als steeds nationale belangen te vertalen is met: „kapitalistisch belang”.

Méer slagschepen! Dat is de roep, die er uitgaat van de militaristen, sinds eerst de Staatscommissie voor de verdediging van Ned. Indië en daarna de liberale regeering om „voorloopig één” slagschip is komen vragen. Reeds heeft een deskundige in de *N. Rott. Ct.* uiteengezet, dat het heele plan van de Staatscommissie veel te karig is in mekaar gezet, en thans komt een marine-luitenant tegenover Sam. van Houten betoogen, dat we 5 slagschepen tegelijk op stapel moeten zetten, opdat er binnen 3 jaar reeds een behoorlijk bruikbaar eskader in onze Oost aanwezig zij!

Vijf slagschepen tegelijk! dat wil zeggen 150 miljoen gulden *minstens* tegelijk in het water! Terecht wijst Mr. Van Houten er op, dat het heele Indische defensie-plan de inwendige toestand door belastingdruk ongezond zal maken, — in Holland zoowel als in Indië. Maar er is — behalve misschien Mr. van Houten — onder de tegenwoordige liberalen wel niemand, die dáárom van de Dreadnoughts denkt af te zien. De heeren denken er, al zeggen ze het uit politiek-diplomatische overwegingen, niet nu reeds openlijk, net zoo over als de marine-luitenant, en tegelijker tijd zinnen ze op middelen, niet natuurlijk om een gezonde belasting-politiek te voeren, maar om de arbeiders erin te laten loopen: om telkens méér militaire middelen langs parlementaire weg binnen te halen, en op zoo min mogelijke tegenstand bij de arbeiders te stuiten.

Vandaar dat ze thans beginnen met het slagschip op de Indische in plaats van op de Nederlandsche begrooting te plaatsen. Ook zal zeker de Duitsche manoeuvre hier te zijner tijd herhaald worden, door n.l. de schijn te wekken, alsof het kapitaal zelf van plan zou zijn, zijn eigen verdedigings- en uitbreidings-middelen te betalen.

Tegen de arbeiders zeggen wij: Opgepast! En geen enkele maal toegeven aan de openlijke of bedekte eischen van het militaristische imperialisme. Hier blijft voor ons gelden: Geen man en geen cent!

De werf-arbeiders te Hamburg, die door het reglement en de bekrompen zin van de leiders van hun vakbond, belet werden de aanvallen der patroons met een behoorlijk georganiseerde staking te beantwoorden, hebben een aparte vak-organisatie gesticht, op moderne grondslag. Dit is te bejammeren, maar te begrijpen. En als de reglementen en de leiders doorgaan de strijd te verdoven in plaats van te leiden, dan is de vrees gewettigd, dat dergelijke verschijnselen zich helaas in Duitschland meer zullen voordoen. Wp.

De geschiedenis der Hollandsche koloniale-politiek ontrolt een onovertrefbaar schilderij van verraad, omkoopering, sluipmoord en gemeenheid.

K. MARX.

Op, ten strijd!

Met dit nummer begint ons blad, de Tribune, twee maal per week te verschijnen.

Met meer kracht nog, dan voorheen, zal dus onze partij, de kleine, veelgemaakte S. D. P., de strijd voeren voor de Sociaaldemocratie.

Met meer propagandastof, met meer sprekende feiten zal zij komen tot het proletariaat van Nederland, om dat op te roepen tot den strijd tegen het moordende kapitalisme, vóór het bevrijdende, geluk brengende Socialisme.

Met volle vertrouwen op de eindelijke zegepraal van onze inzichten komen we op met verdubbelde kracht.

Want wij putten uit de feiten en gebeurtenissen om ons heen steeds meer de overtuiging, dat onze strijdtaktiek en onze strijdmiddelen de eenig juiste zijn voor de snelste bereiking van het doel, dat de klasse der loonslaven na moet streven: het socialisme: het bezitnemen van de grond en productiemiddelen, teneinde de productie te richten op de behoeften van allen.

Onze strijdtaktiek van onverzoenlijke vijandschap tegen alle partijen der bezittende klasse; ons enkel vertrouwen op de arbeidersklasse *alleen* als strijdster voor de belangen van het proletariaat.

Onze strijdmiddelen: de machtigst mogelijke organisaties op economisch en politiek terrein, machtig door aantal, socialistisch inzicht en wat dan eigenlijk vanzelf spreekt, sterk door democratische discipline en beslistheid van handelen.

Onze actie op elk terrein, waar gevochten kan worden tegen de machten van het kapitalisme, ter sterking van de strijdkracht van het proletariaat, ter sterking dus van organisatie, inzicht enz., want dat alles, groeit slechts *in en door de strijd*, niet door enkel preeken, zoals de anarchisten doen.

Strijd dus, onafgebroken, op politiek gebied, in en om het parlement, bij verkiezingen, om het kiesrecht. Strijd op economisch terrein, door middel van de vakbonden om dadelijke verbeteringen, welke strijd ook de kracht van het proletariaat sterkt.

Strijd van beide organisatie-machten gezamenlijk, politiek en economisch, broederlijk vereenigd, om, waar de omstandigheden dit eischen, gezamenlijk, door massabetoogingen, door massastakingen de heerschende klasse aan te tasten in het hart van haar macht als bezitters, als beheerschers van de productiemiddelen, als opstrijkers van de rijke kapitaalwinst.

Dat is de weg, die het proletariaat van alle landen, ook van het onze, betreden moet.

De feiten, de gebeurtenissen om ons heen, wijzen dat steeds duidelijker aan.

De kapitalistenklasse, d. w. z. de klasse, steeds meer vertegenwoordigd door een kleine bende van grootkapitalisten, van industrie- en geldkoningen, groeit enorm in kapitaalmacht. Overal, in de gansche kapitalistische wereld. Binnen eigen nationale grenzen besloten, dreigt ze te stikken in haar kapitaalovervloed.

Ze wordt door de onverzoenlijke winzucht gedreven, haar macht buiten de grenzen uit te breiden. Dit leidt tot de roof van vreemde landen: Rusland en Japan loeren op China; Italië roofde Tripolis; Frankrijk en Spanje stalen Marokko; de Vereenigde Staten loeren op Mexico. Nederland breidt zijn macht in Indië steeds verder uit.

Dit is het imperialisme.

De kapitalistische staten betwisten elkaar de buit als hongerige leeuwen. Ze wapenen zich tot de tanden met de modernste moordwerktuigen. Met honderden miljoenen springen de oorlogsbegrotingen omhoog.

Zoo grijzen ze elkaar aan: Duitsland en Engeland, de beide sterkste mededingers, met hun bondgenooten rondom.

Tot ze onvermijdelijk eens zich op elkaar zullen storten in een wereldoorlog, zoals de aarde nog nooit zag, en dood en vernieling zullen brengen overal.

Dat alles is het werk van de heerschende kapitalisten-klasse.

Het proletariaat overal is slaaf van dat kapitalisme. Het wordt uitgemergeld voor de winst der bezitters. Het wordt uitgeput door steeds gejaagder arbeid. Het ziet zijn levenspeil naar beneden gedrukt door de duurte.

Steeds zwaarder worden de lasten van het militarisme op zijn schouders gedrukt.

Als de wereldoorlog losbarst (de voorlopers daarvan volgen elkaar snel op: Italië, de Balkan), dan zal het bij miljoenen worden geslacht ten bate van de winzucht van het kapitaal.

De sociale wetgeving staat stil. Niets van betekenis meer staat het kapitaal af aan de arbeiders-

klasse, maar overal broedt het op middelen, de klasseorganisatie van het proletariaat te verzwakken en te breken (wet op het Arbeidscontract; pas hebben we weer de man van de Tuchthuiswet van 1900 aan 't loer gekregen).

De feiten schreeuwen het telkens luider: De juiste taktiek voor het proletariaat is; onverzoenlijke strijd tegen alle partijen van de bezittende klasse, met alle middelen.

Proletariërs van Nederland! Dat is de taktiek van de S. D. P., die gij tot de uwe zult moeten maken, als gij overwinnen wilt.

Neemt deel aan die strijd!

Leve het Socialisme!

St.

Uit de Vakbeweging.

Een woord vooraf.

Dit eerste nummer van het in nieuwen vorm verschijnend orgaan onzer partij, zal een propagandnummer zijn, dat velen in handen krijgen tot nadere kennismaking. Onze oudere lezers hebben in de vorige jaargangen deze rubriek meermalen aange troffen. Tot een geregeld in elk nummer verschijnende heeft ze 't nimmer weten te brengen. De ruimte liet het niet toe. Thans zullen we in staat zijn, althans in elk nummer een kolom daaraan te wijden.

Zeker voor onze nieuwe lezers is een enkel woord vooraf nodig. De revisionistische en een deel der vakverenigingspers heeft in den loop der jaren niet nagelaten, ons standpunt ten opzichte der vakbeweging onjuist voor te stellen. Onze partij dan is een voorstander der moderne vakbeweging. Ze beschouwt het N. V. V. als het lichaam, waarvan de Nederlandsche vakarbeiders lid behooren te zijn. Dat is voor haar niet slechts theorie, maar ook praktijk. Op geregelde tijden wordt een enquête ingesteld door P. B. en afdelingen en nog steeds is gebleken:

1e. dat zoo goed als al onze leden, die in een vakbond georganiseerd kunnen zijn, ook werkelijk daarvan lid zijn;

2e. dat zoo goed als alle leden, die dit kunnen zijn, ook lid zijn van een *modern* vakbond.

Er zijn enkele uitzonderingen. 't Is voorgekomen, dat een lid van een syndicalistische vakvereniging lid werd van onze partij. Hij erkende daarmee de onjuiste taktiek der syndicalistische vakbeweging. Wanneer hij lid blijft, roeyert onze partij hem daarom niet als lid. En in de praktijk is dat ook overbodig. Want de gewone gang van zaken is deze, dat of zoo'n lid spoedig onze partij weer verlaat, omdat hij er zich niet op zijn plaats gevoelt, of dat hij zich ontwikkelt tot goed sociaal-democraat en zich dan aansluit bij de moderne vakbeweging. Wij kunnen en mogen alzoo practisch en theoretisch beweren, dat onze partij de eenige is, waarvan mag worden gezegd dat ze de moderne vaktaktiek als de eenig juiste erkent.

Dat wil niet zeggen, dat onze partij alle besluiten van het N. V. V. steeds als juist erkent. Wij gaan niet door dik en dun, zoals de Arbeiderspartij wel doet, met zijn besluiten mee. Onze kritiek is vaak een scherpe, maar niet minder een noodzakelijke, omdat zij tot grondslag heeft de totstandkoming van de eenheid der arbeidersklasse, ook op het gebied der vakbeweging.

De sociaal-democratie zelve leert ons, dat tegenover sterke patroonsbonden, tegenover een weerbaar en gedisciplineerd patronaat, gesteld moet worden: een gedisciplineerde vakbeweging. Wij zijn dus ernstige voorstanders van stevige discipline, van weerstandskassen, van hooge contributies, van gecentraliseerde vakbeweging tegenover gecentraliseerd kapitaal. Dat alles is noodzakelijk door de ontwikkeling onzer maatschappij. Daarom zijn wij voorstanders der moderne vakbeweging, die deze ontwikkelingsgang volgt, daarom zijn wij tegenstanders der syndicalistische vakbeweging, die deze eischen niet als juist erkent, nog daargelaten dat het syndicalisme de politieke, soc. dem. actie wensch uit te schakelen.

Wanneer echter het N. V. V. de eenheid der arbeidersklasse in den weg staat, dan komen wij door onze kritiek tegenover haar te staan. Wij zien in de syndicalistische vakbonden, waaronder er nog velen zijn, die inderdaad dezen naam niet verdienen, even zoo goed klassestrijders, al volgen ze dan misschien niet altijd de juiste taktiek. En wanneer zij in fellen strijd zijn gewikkeld met het patronaat, zoals dat b.v. het geval was met de zeeliedenstaking, dan heeft naar onze zienswijze en de soc.-democratie en de moderne vakbeweging hen mede te steunen. Dan heeft tegenover de gansche organisatie van het kapi-

taal zich te plaatsen de gansche organisatie van het proletariaat. Wanneer de moderne vakorganisaties niet voldoende werken, zoals in ons land vrij algemeen, aan de socialistische scholing van hun leden en in hoofdzaak den nadruk leggen op het aantal, dan achten wij deze taktiek een onjuiste en verkeerde, die zich wreken moet in den strijd. Maar even verkeerd vinden we weer, wanneer syndicalistische organisaties — en dat nog vaak in naam — slechts den nadruk leggen op de ontwikkeling van het solidariteitsgevoel, en 't overige verwaarlozen.

Wij van de S. D. P. verstaan onder moderne vaktaktiek en centralisatie en discipline en socialistische scholing als een eenheid. Wij zien ook het klassestrijdend proletariaat als een geheel, dat tot eenheid moet en kan worden gebracht. Die eenheid is een noodzakelijkheid voor den ganschen strijd van Hollands proletariaat en wij zullen ons tegen alles verzetten, wat die eenheid zal belemmeren.

Ziehier in korte woorden de inhoud van onze vaktaktiek. Ze is voor nieuwe lezers noodig, ten einde hen ons standpunt in deze rubriek duidelijk te doen zien.

C.

Buitenland.

De wereldstrijd der Duitsche arbeiders.

De Duitsche arbeidersbeweging is sedert een halve eeuw de wegwijzer en voorganger voor de arbeidersbeweging der geheele wereld geweest; het Duitsche socialisme was steeds het voorbeeld voor het geheele internationale proletariaat. Hoe dat gekomen is, is niet moeilijk te begrijpen.

In de eerste plaats ligt de oorzaak in de reusachtig snelle ontwikkeling van het Duitsche kapitalisme. Voor een halve eeuw nog een land van bberen en kleinburgers met slechts hier en daar een begin van industrie, dat in economische ontwikkeling achter Frankrijk en ver achter Engeland stond, heeft Duitschland in korten tijd eerst het stilstaande Frankrijk opzij geschoven, en daarna Engeland steeds meer ingehaald. Met het aanbreken der 20ste eeuw is het Engeland industrieel voorbijgerend; niet alleen in uiterlijken omvang der productie (in 1900 was de ruwijzerproductie in Engeland 9,5, Duitschland 8,5, Amerika 14, Frankrijk 2,5 miljoen tonnen; in 1910 waren deze cijfers 10, 15, 27 en 4), maar ook in innerlijke volkomenheid der kapitalistische organisatie in kartellen en bankwezen. Alleen Amerika vertoont een gelijksoortige snelle ontwikkeling, uiterlijk en innerlijk, en staat met Duitschland vooraan in de wereld.

Deze snelle omvorming van een kleinburgerlijk-boersch tot een grootkapitalistisch land heeft de arbeidersbeweging met kolossale kracht omhoog gestuwd. Hoe sneller de toestanden voor de oogen der menschen zich omwentelen, des te sterker wordt hun geest wakker geschud, hun denken vernieuwd, des te meer worden ze voor nieuwe ideeën vatbaar. Bovendien komt erbij, dat de arbeiders, die daar door het kapitaal in de fabrieken uitgebuit werden, niet reeds door eeuwenlange uitbuiting en armoede uitgemergeld waren, maar nog alle frissche kracht van hun vroeger leven meebrachten en daardoor veel geschikter voor den strijd waren. Zoo kon het socialisme snel vasten voet in de Duitsche arbeiders krijgen. En de noodzakelijkheid zich tegen een jong, expansief, brutaal vooruitdruwend grootkapitalisme te weren, deed een machtige vakorganisatie van miljoenen leden in enkele tientallen van jaren uit den grond verrijzen. De snelle ontwikkeling van 't Duitsche kapitalisme in een nog ongeploegd land is de eerste oorzaak voor de kracht der Duitsche arbeidersbeweging.

Het is daarom begrijpelijk, dat de Duitsche arbeidersbeweging ten opzichte van Frankrijk, Engeland, Nederland, Oostenrijk, Rusland niet zoo vooraan marcheeren moet, als het Duitsche kapitalisme vooraan marcheert. Maar waarom is het socialisme dan b.v. zooveel zwakker in Amerika? Waarom ontstond niet in Engeland in de eerste helft der 19de eeuw een even sterke arbeidersbeweging? Het antwoord op deze vraag wordt ten eerste gegeven door de geweldige politieke druk van een militairstaat, die door het naar boven strevende kapitaal in zijn dienst genomen werd: deze druk heeft de arbeiders geweldig samengesmeed en tegelijk, door de onmogelijkheid van directe praktische resultaten en de onmogelijkheid van baantjes voor de leidende personen, gelegenheid voor veel dieper indringen der theorie gegeven. En ten tweede komt deze theorie zelf hier als belangrijke factor in aanmerking. De vroegere economische achterlijkheid van Duitschland maakte, dat de knappe koppen, die natuurlijk onder den invloed

der wereldontwikkeling van andere landen stonden, maar niet praktisch meewerken konden, de theorie veel dieper beoefenden. „Duitsland heeft steeds *gedacht*, wat andere landen *gedaan* hebben”. Daardoor konden geniale mannen, die op de schouders der ontwikkeldste Duitse filosofie stonden, het Engelsche kapitalisme met zooveel vrucht bestudeeren, dat zij tot grondvesters van het wetenschappelijke socialisme werden. Terwijl de revolutionaire Engelsche beweging in de eerste helft der 19de eeuw te grond gegaan is, vooral omdat het haar aan theorie ontbrak, vond het theoretisch socialisme, door twee Duitschers, Marx en Engels, in Engeland uitgebroed en uitgewerkt; in de opkomende Duitse arbeidersbeweging voor 't eerst klaar begrip en aanhang. De theoretische vastheid, die de Duitse arbeidersbeweging in de jaren der eerste worsteling om het bestaan verkreeg, is de tweede groote oorzaak, waardoor de opwaartsche beweging zoo vast, zoo stevig, zoo zeker ging; en daardoor vooral heeft Duitsland aan de geheele wereld een voorbeeld gegeven, hoe in den strijd tegen het kapitaal theorie en beweging één kunnen zijn. Daarbij is natuurlijk niet te vergeten, dat in den nieuwsten tijd de omstandigheden voor Duitsland in zooverre steeds ongunstiger worden, dat door de kolossaalheid der beweging alle krachten zoo sterk door de praktijk opgebruikt worden, dat 't steeds moeilijker wordt, aan de theoretische behoeften te voldoen, ondanks de vele buitenlandsche theoretici, die in de Duitse partij werkzaam zijn.

Zoo wordt het begrijpelijk, waarom het Duitse Socialisme een leerschool voor de geheele internationale beweging geworden is. Maar voor geen ander land is het dit in zoo hooge mate geweest als voor Nederland, dat economisch ten nauwste met Duitsland verbonden, ook geestelijk zeer sterk onder den invloed der Duitse wetenschap staat. In alle episoden der Nederlandsche arbeidersbeweging is de inwerking van het Duitse socialisme met de handen te grijpen.

Dat in de oude beweging onder Nieuwenhuis telkens de echo's van den heldhaftigen strijd der Duitse arbeiders tegen de socialistenwet klinken, is bekend genoeg. Toen daarop in de negentiger jaren de strijd tusschen anarchisme en socialisme gestreden werd, had het socialisme, dat voor de methode van het parlementarisme streed, nooit zoo snel en zoo zeker de overwinning behaald, als het niet een krachtigen steun in de Duitse praktijk gevonden had. Als jonge mannen, die tegen den ouden grooten leider opstonden, trokken Van der Goes en Troelstra naar de Duitse partijcongressen, om hun innerlijke vastheid te versterken door persoonlijke aanraking met de partij, die het parlementarisme tot een prachtig wapen in den revolutionairen vrijheidsstrijd had gemaakt. Het Duitse voorbeeld heeft de S. D. A. P. kracht gegeven in haar strijd tegen het anarchisme, vóór het parlementarisme, totdat zij zelf in staat was, in de praktijk van het parlementarisme te treden.

De strijd, die toen spoedig over de parlementaire taktiek ontbrandde — een strijd, die door een natuurlijke ontwikkeling over Utrecht 1906 naar de oprichting der Tribune, het Deventer congres en de stichting der S. D. P. voerde — stond onder den onmiddellijken invloed van den strijd, die in de Duitse partij tusschen revisionisme en radikalisme gevoerd werd. Terwijl het revisionisme op de zogenaamde bijzondere geaardheid, d.w.z. op de achterlijkheid der economische toestanden in Nederland steunde, putten de Marxisten bij hun kritiek op Troelstra's politieke taktiek altijd opnieuw hun kracht uit de groote praktijk der Duitse beweging, die ons een scherp-principieele parlementaire taktiek voor oogen stelde. De strijd in ons land, die met de uitsluiting der Marxisten eindigde, is niets dan een onderdeel van den grooten internationalen strijd tusschen marxisme en revisionisme, waarvan 't gewichtigste deel in de Duitse partij gevoerd is.

En thans is het weer de allernieuwste verschuiving der richtingen en de ontwikkeling der verhoudingen in Duitsland, die zich in de positie en den strijd der S. D. P. weerspiegelt. Een sterke innerlijke verandering heeft in de Duitse partij plaats gegrepen, die deels een gevolg van het nieuwe wezen van het Duitse kapitalisme is, deels een gevolg van den geweldigen groei der partij- en vakorganisaties. Eerst in de laatste jaren is in een deel der partij een klaar wetenschappelijk bewustzijn voor het wezen van het imperialisme ontwaakt; ziet dat deel werkingen van het imperialisme als: zwaarder druk op 't proletariaat, stijgend militarisme, toenemend oorlogsgevaar; en het is zich bewust, dat daartegen slechts door den scherpsten aanvallenden strijd, die tot massa-akties en

massa-stakingen gaat, op te komen is. Voor dezen strijd schrikt een ander deel der radicalen nog terug en deze vinden steun in de sterk toegenomen bureaucratie der partij, vooral het steeds machtiger wordende partijbestuur, dat begrijpelijkerwijze niet geneigd is tot wat het als wilde „anarchistische” waagstukken beschouwt. Zoo is een toenadering ontstaan tusschen revisionisten en oud-radicalen, die de geheele vakbewegings- en partij-bureaucratie achter zich hebben, terwijl de „uiterste linkerzijde”, de revolutionaire richting, nog naar innerlijke vastheid en klaarheid zoekt. Wij hebben er vroeger al eens de aandacht op gevestigd, dat de schijnbaar onnatuurlijke Hollandsche ontwikkeling, die slechts een deel der vroegere Marxisten als S. D. P. tegenover alle anderen stelde, in werkelijkheid aan de moderne Duitse partijgroepering beantwoordt. De uiterste linkerzijde der Duitse partij, waartoe Rosa Luxemburg, Ledebor, Karl Liebknecht, Henke, Lensch, Westmeyer e. a. behooren, en waarvan Radek de talentvolste politiek-journalistieke kracht was, deze groep, die op den laatsten partijdag nagenoeg een derde der partij omvatte, maar nog lang niet klaar afgegrensd en homogeen is, deze groep is het, met welke onze S. D. P. geestelijk en persoonlijk ten nauwste samenhangt.

Zoals de geweldige moderne ontwikkeling van den klassenstrijd in Duitsland deze groep naar voren schuift, haar tot spreekbuis der massa's maakt en de partijleiders, de „regeering” der arbeidersbeweging, dwingen zal den weg te gaan, die wij zien en aanwijzen, zoo zal ook de werkelijke ontwikkeling in Holland de politiek der S. D. P. steeds meer naar voren brengen en aan de arbeiders duidelijk maken, dat haar inzicht juist is. Want de S. D. P. steunt niet enkel op het kleine gedoe van een politiek gescharrel tusschen liberaal en klerikaal op Hollandschen bodem; zij steunt op de internationale wereldontwikkeling van het kapitalisme. Zij overwint de illusies, die het beperkte gebeuren in een hoekje der wereld zou kunnen wekken, door den blik op de groote toonaangevende landen te richten. Zij leert de Hollandsche arbeiders, de politiek van hun land beter te doorgronden met behulp van de wetenschap, die het revolutionair marxisme internationaal ontwikkelt. Zij toont hoe achter de uiterlijke kleine politiek, die de blikken der Arbeiderspartij boeit, een andere groote politiek staat, de imperialistische wereldpolitiek, die de Nederlandsche bourgeoisie meesleurt en oneindig veel belangrijker is. Zij wijst er op, dat de toekomst van den klassenstrijd der Nederlandsche arbeiders niet op het Binnenhof in den Haag, maar in de straten van Berlijn, in het zwarte industrieland van Rijnland-Westfalen beslist wordt. Nederland is als alle tweederangsstaten slechts een aanhangsel van de groote staten, die de wereldpolitiek beheerschen. De toekomst van het Duitse kapitaal en het Duitse proletariaat, beheerscht de toekomst van de Nederlandsche arbeidersbeweging.

Als twee geweldige reuzenmachten staan het Duitse kapitalisme en de Duitse arbeidersklasse tegenover elkaar, tot de tanden gewapend. Het Duitse kapitaal rust zich toe, om veroverend in de wereld op te treden; het scheidt steeds reusachtiger legers en vloten, maar ontwijkt nog, door een vage vrees teruggehouden, den wereldoorlog. Want in zijn rug staat de arbeidersmassa, ook nog aarzelend; een miljoenenmacht, als nooit te voren in zoo vaste, groote, stevige organisaties saamgevat, wier kracht niemand precies kent en haar zelf nauwelijks of slechts instinktief bewust is — en in deze massa woelt het, tot den aanval over te gaan op 't reactionaire Pruisische kiesrecht, terwijl haar elk oogenblik de noodzakelijkheid boven het hoofd kan hangen, alles voor den afweer van een wereldoorlog op 't spel te zetten. Dat is de toestand, die de kiem voor reuzenworstelingen in zich draagt, voor wereldoorlogen en wereldrevoluties, waarvoor beide partijen terugdeinzen, zonder ze toch te kunnen afwenden. Dat zijn de wereldvormende krachten, die vooral van Duitsland uitgaande, ook de politieke toekomst der kleine staten beheerschen. Daarom: hoe noodzakelijk ook de parlementaire strijd in den Haag is, en hoe noodzakelijk het is, dat de Nederlandsche arbeiders daarop letten en hem kritiseeren, zij mogen zich daarop niet blindstaren. Oneindig veel belangrijker is voor hen de internationale strijd, waarvan zij slechts een klein hoekje vormen. De strijd der Duitse arbeiders is ook hun strijd; hij is hun groote algemeene strijd, waarvan de bijzondere strijd in Nederland slechts een bijkomstig onderdeel is.

A. P.

Indische Zaken.

„Indië los van Holland.”

De Minister van Koloniën, aldus de N. Rott. Ct. in een hoofdartikel van 22 Sept. j.l., moet zich niet blind staren op de eischen van de zogenaamde ethische politiek; hij moet zich ook niet blind kijken op de bijzonderheden van onderwijs- en economische ontwikkelings-politiek.

„Den Minister moet het inzicht eigen zijn, dat in het Indië, hetwelk onder Van Heutsz werd samengebonden tot één, iets meer is te zien, iets hoogers dan in een kolonie naar de oude, of zelfs de thans nog gangbare begrippen; iets dat voor Nederlands staat in de wereld, voor Nederlands glorie en welvaart meer zal kunnen beteekenen, dan het als „kolonie” in de oude zin ooit zou hebben kunnen wezen.”

Ziehier dus het liberale program van het Hollandsche imperialisme in Indië bloot gelegd. Géén bijzondere ethischheid, géén bijzondere onderwijs- of ontwikkelings-politiek, maar met Van Heutsz voor Nederlands glorie. Dat wil zeggen: het krijgsmansgeweld en het koopmansbedrog, opdat het kapitaal van de Hollandsche duitendieven op Indië's grond en met Indië's arbeid met rijke rente verjongd worde. Het is een goede grap, dat men juist een zogenaamd vrijzinnig-demokraat, Minister Pleyte, heeft uitgezocht, om dit anti-demokratische, groot-kapitalistische program uit te voeren.

Maar het is duidelijk, dat op dit gebied ook klerikalen goede liberalen kunnen zijn! Want wie was de medewerker en wie de voortzetter van Van Heutsz' daad: werkelijke uitbreidingspolitiek van het kapitalisme in Indië? Van Heutsz' medewerker zowel in de avonturen van het zwaard als in zijn avontuurlijke koopmans-ondernemingen was de anti-revolutionair Colijn, en de voortzetter van Van Heutsz' politiek was de anti-revolutionair Idenburg. Het program van het imperialisme moge „liberaal” zijn, dat wil zeggen de vrije ontplooiing van het kapitalisme over de geheele wereld eischen, zijn dienaren kunnen zoo goed geloovig als ongeloovig zijn. Als de liberalen in de jongste zomer ook om Indië tegen de klerikalen hebben gevochten, dan was het niet omdat de eersten vóór en de laatsten tegen de uitbuiting van Indië door Nederland zouden zijn, maar omdat de vrijzinnigen van meening zijn, dat zij voorloopig althans in dat vuile handwerk beter geroutineerd zijn.

Het schandelijkste feit dat zich in de laatste tijd in Indië heeft voorgedaan, het justitiële geweld tegen Douwes Dekker, Mangoen Koesoemo en Soewardi, staat op rekening van de christelijke Gouverneur Idenburg, en de liberale Regeering heeft dit geweld zijn gang laten gaan. En hoe staat het proletariaat ten opzichte daarvan?

Het revolutionaire proletariaat kent geen aarzeling, maar staat — met alle Indische revolutionairen — tegen de Ned. Indische Koloniale Regeering. Er zijn in Indië twee bewegingen, die het Ned. Koloniale bewind bedreigen, de z.g.n. Indische Partij en de Sarikat Islam. Bovendien staan er nog de oude en nieuwe wereldmachten, Europa, China, Japan, Australië, Amerika, die op Ned. Indië azen. Eén ding staat vast voor elk, die de wereldhistorie in zijn werkelijke ontwikkeling ziet. De Ned. roofstaat kan zich op de duur in Indië niet handhaven, evenmin als het eens machtige Spanje op Cuba of de Filipijnen. En voorzover de Sociaaldemokratie de ontwikkeling kan verhaasten, zal ze ertoe medewerken, dat Indië aan de Indiërs zelve, en niet aan een andere koloniale mogendheid in handen valt. Daarom ondersteunt het klassebewuste proletariaat elke zelfstandigheids-beweging van Indó's en anders met alle macht. Daarom verzet het proletariaat zich tegen het geweld, dat de „vrijheidlievende” Nederlanders den vrijheidsstrijders in Indië aandoen.

Maar vooral komen wij voor Douwes Dekker, Mangoen Koesoemo, Soewardi, en voor de innerlijk revolutionaire beweging der inlanders zelve op, omdat zij de ondergravers zijn van de macht van het op buit beluste Ned. kapitaal. Hoe sterker het Ned. kapitaal in Indië, des te sterker staat datzelfde kapitaal tegen het Ned. proletariaat. Hoe meer zorg en onrust de Indiërs den Hollandschen kapitalisten baren, des te sterker staat het proletariaat dezer landen tegen zijn doodsvijand: het Hollandsche en internationale kapitaal.

Arbeiders! Het naastbij liggende doel van de revolutionairen in Indië: „Indië los van Holland” onderschrijven wij volkomen. Het socialisme ziet met groote vreugde de slagen aankomen, die onze Oostersche broeders aan het Europeesche imperialisme zullen toebrengen.

Wp.

Werft abonné's op „De Tribune!”

Het Nederlandsche Militarisme.

De invoering van de "conscriptie in Holland of loting is afkomstig van Napoleon, de veldheer der Fransche bourgeoisie.

Op het slagveld van Waterloo in 1815 bij Quatrebras en in de jaren 30—31 aangevuld door vrijwillige corpsen en schutterijen, is het leger, in België, destijds behorende tot Nederland, in het vuur geweest. Nadien werd het gemobiliseerd tijdens den Fransch-Duitschen oorlog in 1870. Dit laatste feit heeft den stoot gegeven, na de gebreken bij die gelegenheid gebleken, tot hervorming.

Invoering van den persoonlijke dienstplicht werd van toen af de leuze zoowel van militaire hervormers als van „vooruitstrevenden". Eerst in het jaar 1899 werd de plaatsvervangende voor het grootste deel afgeschafte. Ook hier deden de liberalen half werk. Voor den *eersten oefeningstijd* bestaat nagenoeg persoonlijke dienstplicht.

Behoort men tot het „blijvend gedeelte", dan kan men 4 maanden afkopen, zoo men in het bezit is van een vollen geldbuidel. De eigenlijke ontwikkeling dus van ons leger, n.l. het te maken tot een min of meer modern leger, waarin het volk de wapens draagt en waarin een stuk van den algemeenen weerplicht is verwezenlijkt, is te danken aan den „Franschen tijd."

De tweede hervorming, n.l. de „afschaffing" der plaatsvervangende, kwam bijna een eeuw later; een bewijs hoe „snel" de liberalen hervormen. Van buiten kwam dus den stoot tot hervorming van het leger in ons land. Dit behoeft geen verwondering te baren.

Hoe stond de bourgeoisie ten onzent tegenover het leger, zelfs na den Fransch-Duitschen oorlog?

Bekend is de uitlating van den radicaal Kerdijk in de Tweede Kamer: „wij moeten op militair gebied iets doen, alleen om ons fatsoen op te houden."

Met dit gezegde is de stemming der toenmalige bourgeoisie weergegeven. Men kan dan ook zeggen, mits met een *weinigje gezond verstand opgevat*, dat het leger bij ons niet, zooals bij het naburige Duitschland, nummer één was.

In het najaar van 1890 zei Van Houten nog in een politiek brief, dat de „jaarlijksche lichting... niet behoefte te worden verhoogd, wellicht later zelfs verlaagd kan worden."

Een veldleger van minstens 40.000 man achtte hij toenmaals niet liberaal; wel liberaal, te streven naar „volkswapening, voor een goed deel op burgerlijken voet, als burgerweerd georganiseerd en op verdediging berekend." (De gecursiveerde woorden zijn van Van Houten.)

* * *

De groote ommekeer bij de bourgeoisie in Nederland, ten aanzien van het leger dateert van later. Voor het eerst kwam dat goed uit bij de nieuwe militiewet der liberalen van 1901. De angst voor het verlies der koloniën, door de uitbreiding van het kapitalisme, krijgt de bovenhand bij de heerschende klasse.

De oorlog van Amerika tegen Spanje, met verlies der koloniën voor Spanje, en vooral de oorlog in Zuid-Afrika tegen de Boeren door het Britsche kapitaal, zijn de waarschuwendende teekenen voor de burgerij ten onzent. De strijd over het „blijvend gedeelte", tevens met het oog op het binnenland, de kustverdediging, de nieuwe wet op de militie door Colijn, ten slotte vooreerst zijn hoogtepunt vindende in het plan voor de verdediging van Indië, dit zijn allen schakels in de keten van het imperialisme der Nederlandsche bourgeoisie in Indië, samengaande met het in beslag nemen der „buitenbezittingen" d.w.z. het onder rechtstreeksch bestuur brengen van den Gouverneur-Generaal te Buitenzorg, terwijl vroeger deze bezittingen aan zich zelve werden overgelaten. De opkomst van Japan als militaire macht van den eersten rang, „het Pruisen van het verre Oosten", is aan een en ander niet vreemd.

* * *

Uit deze feiten blijkt dat het Nederlandsche militarisme zoo snel is gegroeid, door de uitbreiding van het kapitalisme en de daardoor beïnvloede buitenlandse politiek. De buitenlandse politiek van het kapitaal is de koloniale politiek. Elke heerschende klasse zoekt naar uitbreiding.

Het onderbrengen van kapitaal is thans het voorname voor de kapitalisten. Een handelsagent van het Oostenrijksche Ministerie van handel te Batavia heeft becijferd dat in één jaar uit Ned. Indië aan kapitaalrenten 280 miljoen gulden uitkomen, d. i. meer dan duizend miljoen in de 4 jaar of meer dan vijf duizend miljoen in een tijdperk van 20 jaar; hetzelfde bedrag, dat men meende dat als oorlogs-

schatting het rijke Frankrijk indertijd tot economische ondergang zou kunnen brengen.

Het militarisme in Indië en Nederland dient er dus toe, om dit vette brok (Indië) te behouden voor de Nederlandsche kapitalisten.

Vroeger was het leger voor het „fatsoen"; thans bestaat het hoofdzakelijk omdat men bang is dat langvingers van uit den vreemde onze koloniale bloedzuigers hun oud koloniaal bezit zullen afnemen. De nieuwere ontwikkeling van het kapitalisme in zijn wereld-samenhang, is de stuwende kracht van ons militarisme.

Het militarisme in Nederland is een deel van, kan alleen begrepen worden in verband met de wereld-politiek, van het moderne kapitaal, d. i. het imperialisme. De bestrijding van het imperialisme, en dus van het militarisme, is de eerste plicht der S. D. P.

B. L.

Een derde Balkan-oorlog op til.

Albanië, dat door de Mogendheden geschapen werd, om de onrust op de Balkan gaande te houden, doet wat van haar verwacht werd. Het is thans feitelijk reeds met Servië in oorlog.

En zooals de vrede van Londen gesloten werd om tusschen Bulgarije enerzijds, Servië, Griekenland en Roemenië anderzijds de oorlog mogelijk te maken, zoo wordt thans de vrede tusschen Bulgarije en Turkije gesloten om een nieuwe oorlog tegen Griekenland mogelijk te maken. En intusschen verdeelen de Groot Mogendheden Klein-Azië, d. i. Aziatisch-Turkije economisch. Of het daar niet ook tot oorlog zal komen?

Economische Kroniek.

De IJzer- en Staal-Internationale. De Brusselsche correspondent van de „Humanité" meldt dat één dezer dagen het congres van het „Iron and Steel Institute" (ijzer en staalvereniging) te Brussel plaats vond. Dit Iron and Steel Institute is een vereniging van grooten IJzer en Staalproducenten uit alle deelen van de wereld, die tot de machtigste ondernemers-organisaties behoort. Deze organisatie werd in 1911 te Brussel opgericht in een geheime vergadering waaraan ongeveer 120 vertegenwoordigers van de grootste ijzer- en staalwerken uit de Vereenigde Staten, Canada, Engeland, Frankrijk, België, Duitschland, Italië en Rusland deelnamen. Officieel werd bekend gemaakt dat het doel der toenmalige beraadslagingen was het aangaan van overeenkomsten tusschen de producenten teneinde de productie te beperken en de prijzen te regelen. Deze beraadslagingen hebben geleid tot de samenstelling van een commissie die de statuten van het ijzer- en staal-syndicaat zou uitwerken.

Waarover de ijzer- en staalkoningen ditmaal hebben beraadslaagd is een diep geheim gebleven. Aan niemand is hiervan eenige mededeeling gedaan. Men weet slechts dat de „hooge gasten" door de Belgische ministers en door den koning zelf ontvangen en onthaald werden. Zij moeten ditmaal nog talrijker opgekomen zijn dan de vorige keer, het aantal aanwezige reuzen-uitbuiters moet ongeveer 450 hebben bedragen.

De klassebewuste arbeiders weten zeer goed dat zij van dergelijke ondernemers-organisaties niet te wachten hebben: een „regeling der productie", die deze lieden bij de heerschende anarchie der productiewijze niet in staat zijn duurzaam te brengen. Wat de arbeiders van een dergelijke organisatie echter wel verwachten kunnen zijn geraffineerde aanslagen op hun machtspositie, op de organisaties van het proletariaat. Ook de „regeling der prijzen" beteekent in de werkelijkheid niets anders dan een georganiseerde en systematische plundering van de markt en toe-eigening van een grooter deel van de meerwaarde ten gunste van de georganiseerde industrie op kosten van de zwakkere industrie-takken. Daarom hebben de arbeiders alle reden om de geheime beraadslagingen van een dergelijke internationale kapitalistische bende te vreezen en *aan de kaak te stellen*. Ook aan de kaak te stellen! Want terwijl een geheime *arbeiders-internationale* door alle regeeringen niet zou worden geduld en met de brutaalste middelen zou worden neergeslagen, kan de geheime Internationale der kapitalisten zich in de gunst en de bescherming der regeermacht verheugen. De burgerlijke regeeringen zijn de *medeschuldigen!* En beide — de internationale kapitalistische samenwerdende bende en de burgerlijke regeeringen — zijn in werkelijkheid een en dezelfde vijand die slechts als eenheid, terzelfder tijd door de arbeiders kan worden bedwongen.

B. Z.

„Socialistisch snobbisme".

„Geuren" met het Socialisme, moeten we tot onze spijt verwijten aan de Internationale Sekretaris Huysmans — als het interview van de Handelsblad-verslaggever J. J. B. (Hbl. 27 Sept. Avbl.) ook maar eenigszins juist weergeeft het gesprek dat tusschen H. en B. gevoerd werd. We lezen daar bijv. — en het is niet de eerste maal dat wij een dergelijke opsnijderij van H. vernemen — „Maar wij oefenen op sommige regeeringen invloed in stilte. Hoe — dat kan ik u niet meedeelen." Als aan deze opsnijderij ernstige feiten ten grondslag liggen, dan kan dat alleen zijn, dat de een of andere regeering van de goedgelovigheid en politieke naïviteit van de Internationale Sekretaris gebruik maakt, om een zeker door die regeering gewenscht effect te bereiken. Dan staat, natuurlijk onbewust, die sekretaris in dienst van de een of andere regeering. Maar dan is hij — het is voor elk arbeider duidelijk — ook, zijns ondanks, volkomen onbetrouwbaar voor het revolutionaire proletariaat.

Maar behalve zijns ondanks onbetrouwbaar, ontpopt de Internationale Sekretaris zich in dit interview als een volkomen opportunist. En het is goed, dat wij dit ronduit uit zijn mond vernemen. Want vroeger poseerde hij, evenals Troelstra, als een „integrale marxist."

Het vraaggesprek, waaruit dit onvervaarde opportunistisme blijkt, luidt als volgt:

De verslaggever vraagt: Hadden de S. D. in Holland volgens u aan de regeering deel moeten nemen? — *Huysmans:* Beslist neen, zeg ik. De Holl. S. D. als partij is *nog niet* sterk genoeg. Dat zou zijn: leven boven haar stand. — *De verslaggever:* Dus, in beginsel acht u het mogelijk, dat S. D. deelnemen aan een burgerl. regeering? — *Huysmans:* Even beslist zeg ik: Ja. *Misschien bij u (in Holl.) nog eerder dan bij ons (in België).* Want onze liberalen zijn, dunkt mij, in het algemeen vooruitstrevender dan de uwe. — Hier (in België) verwacht ik meer van een lib. regeering met soc. steun. Maar ik ben opportunist. Als 't niet anders kan, dan bij ons ook. Ik voor mij acht een overgangstijdperk, waarin de soc. *naast de vooruitstrevenden* der burgerl. partijen in de Regeering zullen zitten, op den duur *onvermijdelijk.*" (Alle cursivering is van ons. *Red. Trib.*)

Wij gelooven, dat deze bekentenis van Huysmans geen commentaar behoeft. Het is, naar onze meening, zijn afdanken — wij veronderstellen tenminste, dat hij dat vroeger was — als socialistisch revolutionair.

Wp.

Van de Afdelingen.

Rotterdam. In de heden Dinsdagavond hier te houden debat-verg. met Enka, verdedigt Wijnkoop de volgende stellingen over:

Christendom en Socialisme.

I. De werkelijke ontwikkeling der maatschappij heeft het Christendom, dat oorspronkelijk een beweging van niet-bezitters was, tot de steun der uitbuiters gemaakt, en de organisatie van het Christendom, de kerk, heeft zich aan de heerschers prijs gegeven.

II. In Nederland wordt het Christendom hoofdzakelijk gebruikt om de economisch achterlijke kleine burgerij met het moderne groot-kapitalisme te verzoenen en om zodoende gezamenlijk de strijd tegen het revolutionaire proletariaat te voeren.

III. Het wapen van deze kleine burgerij, het bijzondere en christelijke onderwijs, dat in reactie tegen het moderne kapitalisme zijn oorsprong vindt, moet — behalve om andere redenen — reeds daarom door het immers niet reaktionaire maar revolutionaire, socialistische proletariaat met alle macht worden bestreden.

IV. De Chr. arbeiders kunnen alleen dan voor de Sociaaldemokratie gewonnen worden, als hun geest gericht wordt op de werkelijke ontwikkeling der tegenwoordige maatschappij, d. w. z. op de steeds scherper wordende klassetegenstellingen en klasse-strijd; maar *niet* door met de Christen-Socialisten de aandacht van het Ned. proletariaat voor de Bijbel en de daarmee samenhangende historische en theologische kwesties te versterken.

V. Naarmate de massa's de wereld van historisch-materialistisch standpunt leeren beschouwen, d.w.z. de werkelijke ontwikkeling der maatschappij naar het Socialisme zien en daarvoor strijden, naar die mate verdwijnt de godsdienst, dus ook het Christendom, als maatschappelijk verschijnsel vanzelf.